

בס"ד, ערב שביעי של פסח/ שמיני תשפ"ו

"החמץ והטיל"

טענה זו הציתה דיון – האם למלך גוי מותר לצאת למלחמה? רש"י כתב במפורש (סנהדרין נט. ד"ה "לאוי") ביחס למלכי גויים: "לאו בני כיבוש נינהו – לא נתנה ארץ לכבוש כי אם לישראל"². ואף לסוברים שדרך מלכים להילחם זה עם זה ומותרים הם בכך – ודאי שאסור להם להילחם כנגד עם ישראל!

היורה לא ויתר: "אין לחייב אותי, אצלכם קיים דין 'טמון באש' (חוי"מ תי"ח יג) שפוטר את מבעיר השריפה ממה שהיא טמון בתוך גדיש, וגם כאן החמץ טמון בתוך המחסן".

למדנתו המופלאה של היורה (שנראה ששאב אותה ממנועי חיפוש) לא הרשימה איש, כיון שדין טמון באש לא נאמר כאשר "חיציו" של מבעיר באים לרשותו של הניזק (שו"ע שם), וגם תכולת בית איננה נכללת בדין הפוטר "טמון" (פתחי חושן נזיקין ב' ס"ק נ"ג), ומה עוד שפטור טמון לא נאמר לבני נח כי אם לישראל.

ואז שלף היורה את טענתו האחרונה: "אני פטור, הטיל נפל על המחסן שלך בעקבות ירוט, לולי הירוט הוא היה מגיע ליעדו – תפנה בטענה למיירט!

בשלב זה נותק הקשר האינטרנטי בין הצדדים.

התברר שבעל המחסן היה רב השכונה, בשיעורו בשביעי של פסח תיאר את השתלשלות הענין, וביאר שברור שלא היה לו חמץ במחסן, ורק דמיונו המפותח של האויב המציא זאת, ולא נודע מה אירע ליורה הטיל ובעז"ה נשמח ונגיל!

הטיל פגע במחסן המזון וכל תכולתו נשרפה. בעל המחסן הצליח בדרך לא דרך ליצור קשר עם האויב שירה את הטיל ותבע ממנו לשלם!

יורה הטיל נענה לאתגר וטען להגנתו שהוא פטור מתשלום על תכולת המחסן ונימוקיו עימו (כפי ששאב מרחבי הרשת):

א. אצלכם היהודים פסח עכשיו ותכולת המחסן – חמץ¹. על בעל המחסן להודות לו שהציל אותו מאיסור "בל יראה" בעיצומו של חג הפסח, וחמץ בפסח הכל מצווין לבערו (ועיין ב"ק צח:), ועליו להתמלא בושה וכלימה שאויב גוי שיורה טיל מציל אותו מאיסור חמץ!

ב. כיון שחמץ הינו איסור הנאה, פקעה הבעלות עליו בערב הפסח וכלל לא שרפתי חמץ שלך (עיין פסחים ו: ובהערות הגרי"ש שם)!

בעל המחסן טען שיורה הטיל סותר את עצמו מצד אחד (אות א') הוא רוצה לפטור עצמו בטענת "הצלתי אותך מאיסור חמץ" ומצד שני (אות ב') הוא טוען שהחמץ כלל אינו שלי – אם הוא אינו שלי לא עברתי עליו איסור "בל יראה"!!

טענת בעל המחסן נדחתה שהרי גמרא מפורשת היא (פסחים ו:): שחמץ "אינו ברשותו של אדם" (שאיסור הנאה מופקע מבעליו) אבל "עשאן הכתוב כאילו הן ברשותו" (לחייבו באיסור חמץ)!

יורה הטיל שחשש שהדיון יתגלגל לערכאות שאינן דנות על פי דין תורה העלה נימוק נוסף לפטור: "אני שליחו של מלך המדינה שלי, דינא דמלכותא דינא" מלך עושה מלחמות וזו דרך המלכים ומכאן שאני פטור!

² אכמ"ל בפירוט הדברים, עיין א"ת ערך "מלחמה" וליד הערה 108 ואילך.

¹ אכמ"ל לגבי חיוב הביטוח לשלם על חמץ שהוזק בפסח.

[בחר בתאריך]